

nødne Forstaaelse af disse Spørgsmaal; men det er netop det, vi savne.

Det ærede Medlem henviste til Amerika. Jeg skal ikke komme ind derpaa, jeg synes blot, at det ærede Medlem har lidt saadanne Skuffelser med Hensyn til Amerikas Toldpolitik og hele Handels- og Industripolitik, at han dog skulde være lidt varsom med at anføre Amerika som et Eksempel paa Efterfølgelse. Forholdet er jo ogsaa et helt andet i Amerika. Forretningssansen er der sikkert rigeligt, maaske for rigeligt repræsenteret i adskillige af de offentlige Kontorer, hvorimod det omvendte er Tilfældet her. Her have vi maaske meget dygtige juridiske Kandidater, og vi have Folk af ubestridelig Hæderlighed etc.; men de have ingenlunde den Opdragelse i praktisk Retning, der er fornøden for at forstaa Spørgsmaalene til Bunds, hvor der er Tale om Handel. Jeg ser ikke rettere, end at det er en skrigende Ulighed, man gør mellem Agerbruget og Industri og Handel. Man finder det absolut nødvendigt — ellers havde man vel ikke faaet det — at have et Agerbrugsministerium, men man finder det aldeles overflødig, at man endog blot faar en Departementschef, der har særlige Betingelser for at forstaa sig paa Industriens og Handelens Sager. Det er mig ikke muligt at forstaa denne Politik.

Jeg vil saa gerne være enig med det ærede Medlem i ikke fra Statens Side at gribe mere ind end nødvendigt; men jeg forstaa ikke, at man paa et Punkt, hvor det gælder om at forstaa sig en Smule paa Tingene, netop der skal lægge Hænderne i Skødet. At appellere til de rene Manchester-teorier, det forstaa jeg heller ikke, skal være praktisk. Det var egentlig blot de Par Ord, jeg vilde gøre til det ærede Medlem. Kan det ærede Medlem faa Manchester-teoriene anerkendte, ja, lad saa Handelsdepartementet fare; men det kan det ærede Medlem ikke.

Koedt: Det ærede Medlem for Aarhus (Høegh-Guldberg) omtalte Udgifterne til det foreslaaede Handelsdepartement og sagde, at de i Grunden vare meget ringe. Jeg haaber ikke, at det høje Ting har modtaget det Indtryk af mine Udtalelser, at det var Udgiftsposten, som jeg stod og argumenterede imod. Jeg kan forsikre det høje Ting og den højtærede Minister om, at hvis der kommer Anmodning fra Handelsstanden om Hjælp fra Statens Side til nyttige Standsformaal, vil jeg ganske sikkert, hvis Kravene falde sammen med min Overbevisning, meget varmt støtte

disse, og paa samme Maade vilde jeg stille mig over for lignende Ønsker fra ethvert andet Erhverv her i Landet. Det smaalige ligger mig fjernt.

Det ærede Medlem sagde, at Landbruget har faaet en Minister, men der behøves næppe nogen indgaaende Forklaring for at paaavise, at Landbruget er ganske anderledes stillet end Handelsstanden plus Industrien. Inden for Landbruget er der fælles Interesser i en langt højere Grad, end vi nogen Sinde faa dem inden for Handelsstanden. Naar Landbruget eksporterer Smør, Flæsk, Æg i stadig større Kvantiteter, kan den ene Landmand støtte den anden med Raad og Vejledning og sætte ham ind i hele sin Forretningssang uden at nære mindste Frygt for at miste Kunder eller at lide et økonomisk Tab derved. Vi se, at Landbrugets Bestræbelser netop gaa ud paa at sætte hele det danske Landbrug i Stand til at følge med i Produktionen af 1ste Klasses Varer og søge det bedste Marked for disse Varer. Men inden for Handelsstanden er Forholdet et ganske andet. Enhver, der er kendt med Forholdene, ved, at man der følger det stik modsatte System. Enhver Købmand søger saa vidt muligt at holde sin Forretningssang hemmelig og skjule de Veje, ad hvilke han opnaar Adgang til god Fortjeneste paa sine Varer. Derved bliver Forholdet et helt andet end inden for Landbruget. Naar jeg før nævnte Modsætningerne og Forskellen mellem Handelen og Industrien, Modsætninger, som en dansk Handelsminister vilde have store Vanskeligheder ved at overvinde, kunde jeg udvide dette Synspunkt meget mere ved at fremdrage den Forskel, der er imellem Detailhandelen og Storhandelen. Jeg kunde endvidere omtale den toldbeskyttede Industri, der samtidig optræder som handlende, altsaa udnytter Toldbeskyttelsen først i Fabrikationen og derefter udnytter Handelsavancen baade en gros og en detail, og jeg kunde endelig omtale Forholdene inden for den mindre Handelsstand, som jo ikke kan konkurrere med disse store, privilegerede Virksomheder. Der er en Mangfoldighed af Forhold, som vilde gøre det ganske overordentlig vanskeligt for en dansk Handelsminister ligesom for et Handelsdepartement at tilfredsstille de forskellige Interesser. Den højtærede Indenrigsminister sagde, at der var maaske andre Veje at gaa. Det var det samme, som Indenrigsminister Ingerslev sagde i 1891, og det er jo muligt, at der vil blive foreslaaet andre Veje. Jeg forudsætter dog selvfølgelig, det er, forfat-